Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Anna Starbrink (L)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0795

2021-12-07

Svar på interpellation 2021:49 Talla Alkurdi (S) om vårdplatsbrist och dödlighet

Talla Alkurdi (S) har ställt följande frågor.

1.Varför har inte snabbspår förbi akuten för äldre införts på samtliga akutsjukhus trots de positiva lärdomarna från Silverstigen på Norrtälje sjukhus?

2.Hur planerar styret att öppna fler vårdplatser när personalen lämnar akutsjukhusen?

3. Anser regionrådet att det fortfarande går att säga att patientsäkerheten inte är hotad när forskning nu pekar på att vårdplatsbristen ger ökad dödlighet på regionens akutsjukhus?

4. I rapporten konstateras att *”I Region Stockholm står till exempel de kvalitetsrelaterade ersättningarna inte i proportion till kostnaden för att lösa problemet med överbelastade akutmottagningar”*. Anser du att det fortfarande är försvarbart att ge sjukhusen lägre uppräkning än kostnadsökningarna?

5. Instämmer du i bilden att vårdpersonalen på regionens akutsjukhus inte arbetar tillräckligt smart?

Som svar vill jag anföra följande:

Antalet vårdplatser per invånare har minskat både nationellt och internationellt, till stor del till följd av medicinteknisk utveckling och nya behandlingsmetoder som medför minskat behov av slutenvård. Antalet vårdplatser på regionens akutsjukhus bör värderas i förhållande till hela systemet. Situationen påverkas av uppdragen inom primärvård, specialiserad vård utanför akutsjukhusen samt samarbetet med kommunerna. Processer gällande utskrivning till annan vårdgivare, utskrivning av patienter till kommun eller till hemmet påverkar beläggningsgraden. En del av de patienter som befinner sig på akutsjukhusen skulle sannolikt kunna omhändertas snabbare utanför sjukhusen. Men slutsatserna i rapporten behöver givetvis tas i beaktande i långsiktiga och övergripande beslut om hur sjukvården i Region Stockholm ska organiseras och resurssättas.

I dagsläget bedöms tillgängligheten till slutenvårdsplatser utanför akutsjukhusen vara god inom exempelvis geriatrik och ASIH (avancerad sjukvård i hemmet). Det geriatriska uppdraget har breddats, bland annat genom införandet av ST-utbildningen i geriatrik. Pågående revidering av det

geriatriska uppdraget kommer också leda till att uppdraget förstärks vilket möjliggör ett bättre flöde från akutsjukhusen av geriatriska patienter. Det är en prioriterad fråga hur vi kan stimulera till direktinläggning vid geriatrisk klinik, bland annat för att minska icke-nödvändiga besök på akutmottagningarna.

Under de senaste åren har det pågått stora ombyggnationer och moderniseringar av flera av länets mindre sjukhus där geriatrisk vård är en central del. Senast utökades Sollentuna sjukhus med 60 vårdplatser i maj vilket var en fördubbling av platserna. Det pågår även flera initiativ för förbättrat omhändertagande av äldre.

Inom ramen för beställarplansarbetet, det vill säga förvaltningens arbete med att följa upp och hitta åtgärder för att minska den undanträngda och köställda vården till följd av pandemin, pågår ett arbete med att försöka öka avflödet från akutsjukhusen och nyttja vårdplatser utanför akutsjukhusen för att säkerställa effektivt resursutnyttjande i hela vårdsystemet. På längre sikt förväntas digitaliseringen och möjligheten till distansmonitorering leda till att fler patienter kan vårdas i hemmet. Utökad möjlighet till distansmonitorering förväntas även leda till ett minskat behov av slutenvårdsplatser både på och utanför akutsjukhusen.

Det regionala programområdet (RPO) för akut vård har som övergripande mål att tydliggöra förutsättningar för kvalitet och resultat av den akuta vårdkedjan så att rätt patient omhändertas i rätt tid och på rätt vårdnivå. Nationellt har kvalitetsvariabler tagits fram som kan användas för att mäta vårdkvaliteten inom den akuta vårdkedjan. RPO akut vård kommer göra en regional analys för hur indikatorerna på bästa sätt kan användas. Indikatorn som i dagsläget mäter vistelsetid på akutmottagningen ska anpassas så att värdeskapande tid på akuten mäts, inte bara faktisk tid. Ett antal vanliga sökorsaker/processer kommer undersökas, exempelvis buksmärta, bröstsmärta och huvudvärk.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beställer vård genom flersårsavtal med respektive akutsjukhus i regionen. Varje akutsjukhus ansvarar för att tillse att det finns tillgång till de resurser (t. ex intensivvårds-, intermediärvårds- respektive slutenvårdsplatser) som krävs för att tillhandahålla hög kvalitet och tillgänglighet i utförandet av den beställda vården. Vårdbeställningen vid respektive akutsjukhus kvantifieras huvudsakligen i DRG-poäng. I avtalen regleras inte vilket antal vårdplatser respektive sjukhus ska erbjuda.

Disponibla vårdplatser ersätts indirekt genom i vårdavtalen angiven ersättningsmodell som huvudsakligen baseras på DRG. Uppföljning av akutsjukhusens produktion och antalet vårdplatser sker kontinuerligt av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Inom ramen för årlig justering av målvolym och totalersättning för respektive akutsjukhus finns möjlighet att justera målvolymen för akutsjukhusen. Gällande antalet vårdplatser har Dagens Medicin granskat samtliga regioners utveckling och det är glädjande att Region Stockholm går mot strömmen. Av de tre regionerna som ökat antal vårdplatser har den största ökningen skett i Region Stockholm, främst på

Karolinska Universitetssjukhuset. Om någon avlider på en akutmottagning så görs en omfattande utredning. I såväl Stockholm som övriga regioner finns patientnämnder som granskar felaktigheter i vården och alla misstänkta fel som är av allvarlig karaktär måste enligt lag anmälas till Inspektionen för Vård och Omsorg.

Gällande uppräkningen av sjukhusavtalen har akutsjukhusen utöver uppräkningen ersatts med statsbidrag som motsvarar effektiviseringskravet under 2021 och samma summa planeras att tillföras även 2022. Under 2021 har 500 mkr tillförts för köställd och undanträngd vård. En stor del av denna satsning tillfaller akutsjukhusen genom att möjliggöra extra ersättning för merkostnader för kökapning samt utökade ekonomiska incitament till överproduktion. Medel kommer att tillföras även 2022, även om principerna för utbetalning ännu inte är fastslagna.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 7 december 2021

Anna Starbrink